

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ

Εδίηγησας αὐτῇ, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμιν ἓνας φίλος μου, — παράδοξος ἄνθρωπος ὀλίγον, ἰσχνός, νευρικός, με ὅψιν θεολήπτου, — ἤμποροῦσε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δοκουμέντον εἰς τὰ *Χρονικὰ τῶν Ψυχικῶν Ἐπισημῶν*, σύγγραμμα τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, δημοσιεύει ὅλα ἐκεῖνα τὰ περίεργα γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐν ᾧ εἶνε ὄχι μόνον πραγματικὰ καὶ βεβαιωμένα σήμερον, ἀλλὰ καὶ συχνά, ἀδυνατεῖ με τὰ ὑπάρχοντα μέσα νὰ ἐξηγήσῃ ἢ Ἐπιστήμη. Ἀλλοτε τ' ἀπέδιδον εἰς τὴν σύμπτωσιν ἢ μετεχειρίζοντο ἀπλῶς τὴν λέξιν *προαἰσθησις*, ἐν ᾧ οἱ ἔτι ἀπλούστεροι ἐπανεπαύοντο, δι' αὐτοῦ ἐπεξηγοῦντες τὰ πάντα εἰς τὸ ὑπερφυσικόν. Σήμερον τὰ καταγράφουν, βεβαιόουν τὴν μεταξὺ των ἀναλογίαν καὶ προσπαθοῦν νάνακαλύψουν τὸν νέον φυσικὸν νόμον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον θὰ ὑπαχθῶν. Πρὸς τὸ παρὸν ὁμῶς περιορίζονται εἰς τὰ γεγονότα καὶ ἀπορρίπτουν τὰ σχόλια· αὐτὸ δέ μοι φαίνεται τὸ καλλίτερον καὶ αὐτὸ θὰ κάμω καὶ ἐγώ.

Ἰακούσατε λοιπὸν ξηρὰν τὴν διήγησιν τοῦ φίλου μου.

* *
*

«Ἐξύπνησα μετ' τὴν βαρυθυμίαν ὀνείρου κακοῦ.

Εἶχα εὗρεθῇ, λέγει, εἰς τὴν πατρίδα, μ' ἓνα φίλον μου ἀπὸ ἐδῶ, ξένον. Ἦτο μαζὺ μας καὶ κάποιος τρίτος· καὶ ὁ ἀδελφός μου ὁ μικρότερος, καὶ ἓνας φίλος του συνομήλικος — δὲν ἤξεύρω καλὰ. Ὅπως συμβαίνει συχνὰ εἰς τὰ ὄνειρα, ὁ ἓνας

ἔχαμε τόπον εἰς τὸν ἄλλον, ὥστε εἰμπορῶ νὰ εἶπω ὅτι εἰς ἓν πρόσωπον ἦσαν καὶ οἱ δύο μαζί. Ἄλλ' ἀδιάφορον αὐτὸ δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ κύριον σημεῖον τοῦ ὄνειρου μου.

Μὲ τὸν φίλον μου εἴχαμεν συνομιλήσει τὴν προηγουμένην ἡμέραν περὶ τοῦ φίλου τοῦ ἀδελφοῦ μου, — ἦτο μία ὑπόθεσις ποῦ εἶχε νὰ κάμῃ πολὺ καὶ ὁ ἀδελφός μου, — εἰς τὸν ὕπνον μου δὲ αὐτὴν τὴν συνομιλίαν ἐκάμαμεν καὶ οἱ τρεῖς, ἡ μᾶλλον καὶ οἱ τέσσαρες.

Περιπατοῦντες εὐρέθημεν ἑξαφνα εἰς ἓν μέρος, — πόσον ὀλίγον κοπιᾶζω διὰ νὰ ἐνθυμηθῶ τ' ἀγαπημένα αὐτὰ μέρη τῆς πατρίδος! — εἰς τὸ στόμιον ἐνὸς δρομίσκου στενοῦ, μὲ χαμηλὰ ἰσόγεια σπιτάκια, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου, ἀντικρὺ, ἐπὶ τοῦ καθέτου δρόμου, ἐφαίνετο ἡ θύρα καὶ μέρος, ὅσον περιέκλειεν ὁ δρομίσκος, τῆς πατρικῆς οἰκίας.

Συνομιλοῦντες ἐσταματήσαμεν καὶ οἱ τρεῖς· ἐγὼ δύο τρία βήματα ἔμπρός, οἱ δύο ἄλλοι ὀπισθεν. Εἶδον τότε τὸν πατέρα μου νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς οἰκίας καὶ νὰ προχωρήσῃ διὰ τοῦ δρομίσκου πρὸς ἡμᾶς. Ἦτο πλέον γέρος ὁ πατέρας μου καὶ τὸ πρῶτόν μου αἶσθημα ὑπῆρξε φόβος μήπως δὲν ἐφόρει εὐπρόσωπα ἐνδύματα ἢ μήπως ἤθελε μᾶς ἀρχίσει καμμίαν ἀτελεύτητον φλυαρίαν, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ ἐσυνείθιζε. Τί διάβολο! δὲν ἤθελα νὰ μ' ἐντροπιάσῃ ἀπέναντι τοῦ φίλου μου, πρῶτην φοράν ποῦ θά τον ἔβλεπεν! . . .

Ἄλλ' ὁ πρῶτός μου φόβος διελύθη ἀπὸ μακράν. Αἱ πτυχαὶ τοῦ μακροῦ του ἐπανωφορίου διηνοίγοντο ἐν ᾧ ἐβάδιζε καὶ ἐφαίνετο μία ἐνδυμασία τεφρόχρους, καθαρὰ-καθαρά. Ὅταν ἐπλησίασε, διελύθη καὶ ὁ δεύτερος. Δὲν ἐκύτταξε κανένα, δὲν ὠμίλησε κανενός. Μοῦ ἐφάνη ὑψηλότερος ὀλίγον ἄφ' ὅτι ἦτο καὶ σοβαρὸς καὶ κατηφής καὶ σκοτεινός. Τὸν ἐχαίρετήσαμεν. Ἀνεβίβασε τὴν δεξιάν μέχρι τοῦ πύλου του καὶ ἐπέρασεν. . .

Ἡ ἐμφάνισίς του ὁμοίαζε μὲ φάσματος. Ἀνθρώπος ὑπεργήϊνος. Ἐστάθημεν καὶ τὸν παρηκολουθήσαμεν ὀπισθεν. Τὸ ἐπανωφόριόν του, μακρὸν καὶ μαῦρον, ἀπέκρυπτε τὰ βήματά του. . . Δὲν ἦτο βάδισμα ἐκεῖνο μὲ τὸ ὅποιον ἐχάθη, εἰσελθὼν εἰς τὴν πλησίον ἐκεῖ ἐκκλησίαν. . . Κρύος φόβος μὲ κατέλαβε. Τὸ ὄνειρον ἐξηκολούθησε παράδοξον, πολύπλοκον, εἰς ἄλλα

μέρη, μὲ ἄλλα πρόσωπα. Ἄλλ' ὅταν ἐξύπνησα, μόνον τὴν βωθὴν σκητὴν τοῦ πατρός μου ἐνεθυμούμην καὶ νὰ τὴν ἀναπολήσω ἄνευ αἰσθήματος φρίκης δὲν ἤμποροῦσα.

Ἦτο ὡς μία προαίσθησις, τὸσον ζωηρά, τὸσον βαθεῖα ! Ὁ καλλίτερος ὄνειροκρίτης εἶνε ἡ καρδιά· καὶ ἡ καρδιά μου ἔλεγεν ὅτι κάτι κακὸν, μεγάλον κακὸν ἐπερίμενε τὸν πατέρα μου.

*
*
*

Ὁ πρῶτος τὸν ὁποῖον συνήντησα ὅταν ἐξῆλθα τὸ πρῶτ' ἦτο ὁ φίλος μου ὁ ξένος καὶ ὁ πρῶτος λόγος ποῦ μου εἶπε :

— Αὐριον θὰ φύγω . . . πηγαίνω εἰς τὴν πατρίδα σου γιὰ μιὰ δουλειά . . . "Ερχεσαι ;

Ἡ καρδιά μου ἐκτύπησε δυνατὰ καὶ πρέπει νὰ ὠχρίασα. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ὀρίσω τί ἡσθάνθην ἐκείνην τὴν στιγμὴν.

— "Οχι, ὄχι, εἶπα, δὲν ἔρχομαι.

— Μὰ γιατί, καϊμένε, μιὰν ἐβδομάδα θὰ λείψωμε καὶ θὰ περάσωμεν τὸσον ὥραϊα !

Καὶ ἂν ἦτο πεπρωμένον ; Μοιραῖον ; Ὁ θνητὸς ἐγὼ εἶχα τὴν δύναμιν νάντιταχθῶ ; Μὲ τί θέλῃσιν ; μὲ τί ἐξουσίαν ; Ἄν ἡ ἀναχώρησις τοῦ φίλου μου ἦτο μία ὑπερφυῆς προειδοποίησις ; — Αὐτὰ θὰ ἐσκέφθην ἢ κάποιος δαίμων βέβαια μὲ ὥθησε διὰ νὰ τῷ ἀποκριθῶ :

— Ναί, ἴσως ἔλθω . . . Τὸ βράδυ θὰ σοῦ πῶ.

"Όταν ἐχωρίσθημεν, ἤρχισα νὰ γελῶ. Τί ἀνόητος ποῦ ἦ- μουν ! Ἐφοβούμην μὴν ἀληθεύσῃ ὄνειρον, ποῦ εἶχα εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. Πράγματι· εἰς τὸ χέρι μου δὲν ἦταν νὰ ὑπάγω ἢ νὰ μὴν ὑπάγω μὲ τὸν φίλον μου ; Καὶ ἀφοῦ αὐτὸ ἦταν ἄσχετον, — ἐξηκολούθουν νὰ συλλογίζωμαι, — δὲν ἦτον καλλί- τερα, νὰ πεταχθῶ ὡς τὴν πατρίδα, ποῦ εἶχα νὰ πάγω τὸσον καιρόν ; Συντροφιά καλλίτερη δὲν ἤθελα, ἐποχὴ ὥραϊα ἦταν γιὰ ταξειῖδι — χρήματα μονάχα δὲν εἶχα περισσά, γιὰ τέτοια ἔκτακτα. Ἄν μ' ἔκαμνε τίποτε νὰ μὴν ὑπάγω, θὰ ἦταν τὰ χρήματα.

Μὲ αὐτὸ τὸ συμπέρασμα ἐπῆγα εἰς τὸ Γραφεῖον. Ὁ προῖ-

στάμενός μου, ανοικτόκαρδος καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, με ὑπεδέχθη φαιδρός.

— Νά, νά, μοῦ ἐφώνηξεν. Ὁ ξάδρεφός σου ἀπὸ τῆ Λόνδρα σοῦ ἐξοφλεῖ τὸ λογαριασμὸ τῶν βιβλίων. Καλὸ χαρτζηλίκι.

— Καὶ ἀνέλπιστο, ἐπιθύρισα.

Οἱ φόβοι μου ὅλοι ἀνεγεννήθησαν. Πρώτην φορὰν βέβαια θὰ συνέβη εἰς τὸν κόσμον νὰ βλέπη κανεὶς δι' αὐτὸν λίρας στερλίνας ἐπάνω στὸ τραπέζι καὶ νὰ αἰσθάνεται σπαραγμὸν. Ἄλλ' εἰς τὴν θέαν των ἠσθάνθη τὸ σχοινίον διὰ τοῦ ὁποίου σιγὰ-σιγὰ με περιέζωνεν ἡ Μοῖρα, στενότερον, σφιγκτότερον . . . Ἀδύνατον πλέον νὰ διαφύγω. Καὶ ἐν ᾧ πρὸ μιᾶς ἀκόμῃ στιγμῆς, λογικῶς κατὰ τοὺς ἀνθρώπους σκεπτόμενος, ηὐχόμεν νὰ εἶχα τὰ χρήματα τοῦ ταξειδίου, τὰ εἶχα τότε καὶ ἐφρικίων.

Εὐρῆκα τὸν φίλον μου.

— Πολὺ πιθανὸν νὰ ἔλθω, τῷ εἶπα· ἂν τὸ ἀποφασίσω ἀπόψε, αὔριο τὸ πρῶτ' θὰ εἶμαι εἰς τὸν Σταθμόν.

Ἦρχισα νὰ συνθηκολογῶ, βλέπετε, νὰ ζητῶ οἷονεὶ νὰ ἐξευμενίσω τὴν τύχην. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ μετενόησα, καὶ πάλιν ἐγέλασα με τὸν ἑαυτὸν μου καὶ πάλιν ἠθέλησα νὰ ὀπλισθῶ με θέλησιν, νὰ κάμω ἀντίστασιν. Κάτι τι μ' ἔσυρε καὶ με παρέσυρε. Τί νύκτα πυρετοῦ καὶ ἀγωνίας ἐπέρασα! Ποτὲ δὲν θὰ τὴν λησμονήσω τὴν νύκτα ἐκείνην! Ἐπάλαισα μόνος μου πρὸς ὅλον τὸν κόσμον, πρὸς ὅλην τὴν φύσιν!

Ἐνικήθην — φυσικά.

Τὸ πρῶτ' ἤμην εἰς τὸν Σταθμόν.

* *
*

Κανεὶς δὲν μ' ἐπερίμεναν εἰς τὴν πατρίδα. Τὸ σπίτι μας δὲν ἦταν πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὴν παραλίαν. Ἀπεβιδάσθημεν με τὸν φίλον μου — ἦτο πρῶτ', δέκα ὥραι, — καὶ ἐσπεύδαμεν νὰ φθάσωμεν. Τὰ εἶχα λησμονήσει ὅλα. Καὶ ὄνειρα καὶ προαισθήσεις ἐξητμήσθησαν ἐπάνω εἰς τὸν γαλανὸν οὐρανόν, κάτω εἰς τὴν ἐξαστράπτουσαν θάλασσαν. Τίποτε τὸ ἀπαίσιον δὲν εἶχεν ἡ πρωϊνὴ, ἡ φθινοπωρινὴ ἐκείνη ὥραιότης. Ἐσυλλογιζόμεν τὴν ἐκπληξὴν τῶν ἰδικῶν μου ποῦ θὰ μ' ἔβλεπαν

ἔξαφνα . . . Εἰς τὸν δρόμον συνήντησα δύο τρεῖς ἀνθρώπους ξένους, ἀγνώστους. Ἀλλὰ πῶς ἔλειπαν οἱ γνωστοί, οἱ γείτονες ὡς νὰ ἦσαν ὅλοι κάπου συμμαζεμένοι ;

"Εφθασα παρὰ τὸ στόμιον τοῦ δρομίσκου ἐκείνου εἰς τὸ μέρος σχεδόν, — πόσον ὀλίγον κοπιᾶζω διὰ νὰ ἐνθυμηθῶ κτλ. — τοῦ ὄνειρου. "Ηκουσα βήματα ἀνθρώπων πολλῶν ἐρχομένων ὁμοῦ ἐν σιγῇ. Καὶ εἶδον νὰ προβάλῃ ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ δρομίσκου ἓν παιδίον πρῶτα-πρῶτα κρατοῦν δίσκον ἀργυροῦν ἐπὶ κεφαλῆς καὶ πήλινον θυμιατήριον ἀφθόνως καπνίζον ἐντὸς τοῦ δίσκου . . . Ἐπρόβαλε κατόπιν ὁ σταυρός, ἀργυροῦς, στίλβων, τετράγωνος, ὑφούμενος ἐπὶ ξυλίνου κοντοῦ. Ἦσθάνθην ἓνα παλμόν. Ἦτο κηδεῖα· κηδεῖα καλή, ἀξιοπρεπής. . . Ἐκύτταξα ὑψηλά· τὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν ἦσαν γυρτά, εἰς ἔνδειξιν πένθους. Δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ παρετάχθησαν ἄνθρωποι, θεαταί. Ἐβγάζαν τὰ καπέλα των καὶ ἐσταυροκοποῦντο Ἐκεῖ ἐσταματήσαμεν καὶ ἡμεῖς. Καὶ ἡ κηδεῖα ἐξηκολούθει νὰ προβάλῃ. Καὶ ἀνέπτυξε τὸν διπλοῦν στοῖχον τῶν ἱερέων τῆς καὶ τὸ μελανὸν φέρετρόν της, φερόμενον μέσῳ λαμπάδων . . . Τὸ φέρετρον ἦτο κλειστὸν καὶ γύρω-γύρω οἱ συγγενεῖς μου μαυροφόροι, οἱ οἰκογενειακοί μας φίλοι περίλυποι. Μόνον ὁ πατέρας μου ἔλειπε . . . Ἀχ, ἦτο ἡ κηδεῖα τοῦ πατέρα μου. . . Ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας ἐκεῖ πλησίον ἐθρήνει μονότονος, σπαρακτιῶς. . . Ἐκεῖ διηυθύνετο ἡ κηδεῖα.

Καὶ εἶχαν ὅλοι τὰ μάτια των κάτω, κανεῖς δὲν με εἶδε, κανεῖς δὲν με ἐπρόσεξε . . . Ἦμπόρεσα νὰ παρακολουθήσω τὸ ἀπαίσιον θέαμα, χωρὶς βιαίαν σκηνήν . . .

Ἦ κηδεῖα τοῦ πατέρα μου . . . Ἦ καρδιά εἶνε ὁ καλλίτερος ὄνειροκρίτης. Τὰ ὦτά μου ἐδόμβουν, οἱ ὀφθαλμοί μου ἐθολοῦντο καὶ ἐστηρίχθην εἰς τὸν βραχίονα τοῦ φίλου μου διὰ νὰ μὴ πέσω. . . Ἦκουα τὸν κώδωνα θρηνοῦντα ἀορίστως, ὡς ἐξ ἀποστάσεως μεγάλης. Τὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἐπηλήθευε, τὸ εἶχα ἴδει μὲ μεγαλειτέραν ἐνάργειαν. Τόσον μοὶ ἐφαίνοντο ὅλα ἐκεῖνα μαῦρα, σκοτεινά, ὄνειρώδη».

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΔΟΣ

